

§ 1 Meddelande ang. grundlagsändringar

Herr talmannen meddelade, att Kungl. Maj:t till riksdagen överlämnat en skrivelse nr 18 angående förordnande av statsrådsledamot att uppläsa Kungl. Maj:ts öppna brev till riksdagen angående vissa grundlagsfrågor. Av denna skrivelse, som nu föredrogs och lades till handlingarna, inhämtades, att Kungl. Maj:t förordnat herr justitieministern att i riksdagen uppläsa Kungl. Maj:ts öppna brev i ämnet.

Med anledning härav överlämnade herr talmannen ordet till herr justitieministern *Geijer*, som uppläste Kungl. Maj:ts öppna brev till riksdagen av den 12 februari 1971 angående vissa grundlagsfrågor, så lydande:

I skrivelse den 10 februari 1971, nr 10, har riksdagen anmält, att riksdagen slutligt antagit följande förslag, som 1970 års riksdag antagit såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling, nämligen

1) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition 1970:15 förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen,

2) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition 1970:24 förslag till ändring i regeringsformen,

3) med bifall till punkten 1 i Kungl. Maj:ts proposition 1970:87 förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen,

4) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition 1970:116 förslag till dels ändring i regeringsformen, riksdagsordningen och tryckfrihetsförordningen,

dels ändring i regeringsformen,

5) med bifall till punkten 1 i Kungl. Maj:ts proposition 1970:125 förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen.

Kungl. Maj:t vill härmed meddela riksdagen, att Kungl. Maj:t denna dag låtit utfärda de beslutade grundlagsändringarna genom allmänna kungörelser.

Uppläsningen åhördes av kammarens ledamöter stående.

§ 2 Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet inkomna

DEPARTEMENTS PROTOKOLL

17.2.1971

Granskning av fullmakt för ledamot av riksdagen

Till justitiedepartementet har från riksskatteverket inkommit fullmakt för adjunkten Linnéa Hörnlén, Jönköping, som vid ny röstsammanräkning,

vilken verkställts av länsstyrelsen i Jönköpings län, utsetts till ledamot av riksdagen i avgången ledamots ställe.

Granskning av fullmakten företas inför chefen för justitiedepartementet i närvaro av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret.

Någon anmärkning framställs ej mot fullmakten.

Protokoll över den företagna granskningen skall tillsammans med fullmakten överlämnas till riksdagen.

Enligt uppdrag
MARGIT HIREN

Det antecknades, att fröken Hörlén (fp) utsetts att inträda såsom ledamot av kammaren i stället för herr Sterne (fp), vilken avlidit.

Herr talmannen meddelade, att fröken Hörlén intagit sin plats i kammaren.

§ 3 Justerades protokollet för den 9 innevarande månad.

§ 4 Meddelande ang. val

Herr TALMANNEN yttrade:

Jag ber att få meddela att val av en ledamot och en suppleant i trafikutskottet, en ledamot i riksdagens lönelegation samt en ledamot och en suppleant i riksdagens förvaltningsstyrelse kommer att ske vid morgondagens sammanträde.

§ 5 Föredrogs och hänvisades Kungl. Maj:ts proposition nr 13 till utrikesutskottet.

§ 6 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningarna nr 51 – 53.

§ 7 Föredrogs och lades till handlingarna konstitutionsutskottets betänkande nr 10 i anledning av riksdagens revisorerers verksamhetsberättelse för år 1970.

§ 8 Föredrogs

Finansutskottets betänkande nr 2 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1970/71 i vad avser vissa anslag inom finansdepartementets verksamhetsområde

Skatteutskottets betänkande nr 2 i anledning av motion om avdrag vid taxering för underhåll till icke hemmavarande barn i vissa fall

Socialutskottets betänkande nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1970/71 i vad avser anslag inom socialdepartementets verksamhetsområde

Nr 26

Onsdagen den
17 februari 1971

Kulturutskottets betänkande nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1970/71 i vad avser anslag inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde till radio- och televisionshus

Jordbruksutskottets betänkande nr 3 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1970/71 i vad avser anslag inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde

Inrikesutskottets betänkande nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1970/71 i vad avser anslag på driftbudgeten inom inrikesdepartementets verksamhetsområde

Kammaren biföll vad utskotten i dessa betänkanden hemställt.

§ 9 Interpellation nr 54 ang. metoder för oljebekämpning till sjöss

Ordet lämnades på begäran till

Herr TORWALD (c), som yttrade:

Herr talman! I bl. a. Göteborgstidningarna har kring årsskiftet förts en intensiv debatt rörande vilka metoder man ur miljösynpunkt bör använda för att bekämpa olja till sjöss. Dess värre har ju problemet stor aktualitet, och den snabbt stigande importen ökar angelägenheten av att snarast få fram miljövänliga bekämpningsmetoder.

Det är synnerligen angeläget att oljan blir lokaliserad, bekämpad och oskadliggjord innan den flyter in mot stränderna, där den normalt blir än svårare att eliminera. Å andra sidan måste de bekämpningsmetoder, som kommer till användning, vara så beskaffade, att man verkligen eliminerar oljeföroreningarna och inte bara "sopar dem under mattan". Det är uppenbarligen en mycket allmän uppfattning hos havsforskare, att användningen av emulgeringsmedel för att sänka oljan bara är ett sätt att "sopa oljan under mattan". I verkligheten finns den ju kvar och föroreningen har bara flyttats från havsytan till havsbotten.

Enligt erfarenheter gjorda bl. a. vid West Falmouth utanför Massachusetts i USA uppkommer utomordentligt allvarliga skador på havsbotten vid användning av emulgeringsmedel för att sänka oljan. Ett år efter oljekatastrofen fanns fortfarande inte en tillstymmelse till liv på havsbotten inom det aktuella området. Emulgeringsmetoden frigör också ur oljan vattenlösliga giftiga beståndsdelar, som ytterligare förvärrar de skador oljan i obehandlat skick vållar.

Av dessa skäl har bl. a. Canada helt förbjudit användningen av

emulgeringsmedel och i USA har mycket restriktiva bestämmelser införts för metodens användning.

Mot bakgrund av dessa erfarenheter och förhållanden synes det egendomligt, att departementschefen på s. 141 i bilaga 14 till statsverkspropositionen ansett lämpligt att stryka det av generaltullstyrelsen äskade anslaget på 500 000 kronor för "Tekniskt utvecklingsarbete beträffande bekämpningsanordningar och bekämpningsteknik". Såvitt känt är utnyttjar ju tullverket för närvarande så gott som undantagslöst emulgeringsmedel vid bekämpning av olja till sjöss.

Under hänvisning till vad jag nu anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr civilministern få ställa följande frågor:

Anser herr statsrådet, att den av tullverket för närvarande använda metoden att med emulgeringsmedlet Corexit bekämpa olja till sjöss är ofarlig och lämplig ur miljösynpunkt?

Om så icke är fallet, vilka åtgärder har vidtagits eller kommer att vidtagas för att få fram miljövänligare bekämpningsmetoder?

Denna anhållan bordlades.

§ 10 Interpellation nr 55 ang. bestämmelserna om inköp och användning av pyrotekniska varor

Ordet lämnades på begäran till

Herr PETERSSON i Röstånga (fp), som yttrade:

Pyrotekniska varor som fyrverkeripjäser och knallpjäser samt pjäser för rökutveckling hör till explosiva varor enligt förordningen om sådana. Kommerskollegium har utfärdat tillämpningsföreskrifter till förordningen, i vilken stadgas att man skall ha fyllt 15 år för att få inköpa sådana mindre, pyrotekniska varor som knallpulver o. d. och 18 år för att få inköpa alla sådana varor som får säljas till allmänheten utan särskilt tillstånd. Tillstånd från polismyndigheten krävs för inköp av fyrverkeripjäser som innehåller en pyroteknisk sats på mer än 500 gram svartkrut och av knallpjäser som innehåller mer än 10 gram svartkrut eller mer än 5 gram annan pyroteknisk sats. Vid inköp av fyrverkeri utan särskilt tillstånd från polisen får andelen knallpjäser inte överstiga 10 procent av det totala inköpsvärdet av de pyrotekniska pjäserna.

I allmänna ordningsstadgans 6 § stadgas att sprängning, fyrverkeri eller skjutning med eldvapen inte får äga rum utan tillstånd från polismyndigheten inom stadsplanlagt område i stad, köping eller annat samhälle, där byggnadslagens bestämmelser för stad äger tillämpning. I lokala ordningsstadgor kan denna bestämmelse utvidgas till att gälla även andra områden.

Vad beträffar sprängning och skjutning med eldvapen inom stadsplanlagt område råder överensstämmelse mellan bestämmelse och tillämpning, medan bestämmelsen om fyrverkerier tillämpas nästan enbart i samband med offentliga tillställningar. Förhållandet är alltså sådant att vi har bestämmelser som stadgar att tillstånd skall sökas för att anordna fyrverkerier men att dessa bestämmelser ytterst sällan följes.

Med hänvisning till det anförda får jag anhålla om kammarens tillstånd att till herr justitieministern rikta följande frågor:

1. Anser herr statsrådet att gällande tillämpningsföreskrifter för inköp av pyrotekniska varor efterföljs?
2. Fyller gällande regler om tillstånd från polismyndigheten för att anordna fyrverkerier något behov?
3. Om så är fallet, anser herr statsrådet att informationen om bestämmelserna är tillfredsställande?

Denna anhållan bordlades.

§ 11 Interpellation nr 56 ang. anvisningar till skydd mot olycksfall i arbetet

Ordet lämnades på begäran till

Herr HALLGREN (vpk), som yttrade:

Herr talman! För närvarande saknas skyddsanvisningar för vissa branscher och arbetsområden. Detta är en allvarlig brist och hämmar möjligheterna till effektivt skyddsarbete. Vad gäller förefintliga skyddsanvisningar utfärdade av arbetarskyddsstyrelsen är de i allmänhet så utformade, att tvist ofta uppstår om tolkningen av innehållet i utfärdade bestämmelser. Inte sällan förekommer att tvistande tvingas tillskriva arbetarskyddsstyrelsen med begäran om förtydligande av gällande skyddsföreskrifter. Stor hänsyn tas också till arbetsköparintressena vid utarbetandet av dessa anvisningar. Ett typexempel på sådant hänsynstagande är formuleringarna i punkt 58 i arbetarskyddsstyrelsens anvisningar nr 1 (Stuverianvisningarna). I denna föreskrives skydd bl. a. mot nedstörtning, där det heter: "Vid stuvning eller stapling av gods ombord skola betryggande åtgärder vara vidtagna för att förhindra att lasten rasar eller glider eller att arbetstagare störtar ned. Där s. k. sektionlastning eller -lossning av säckar, balar, fatgods e. d. förekommer, skall tillses att godset stämplas eller stöttas på betryggande sätt. Överstiger sektionshöjden 1,5 m skall, där arbetets art så medgiver, uppsättas fångnät, mantåg eller annat lämpligt skydd." Jag understryker orden *där arbetets art så medgiver*.

Skyddsföreskriften har ur arbetarsynpunkt fått en ytterst olycklig utformning. Anbringande av skyddsnet, mantåg e. d. till skydd mot nedstörtning får med andra ord inte inkräkta på arbetets utförande. Är arbetet av sådan art att det omöjliggör anbringande av nödig skyddsanordning skall det ändå utföras. Något förbud att utföra arbete när nödiga skyddsåtgärder inte kan vidtagas föreligger således inte.

I stället för en befogad skärpning av skyddsanvisningarna gällande denna bransch, vilket angavs vara syftet med att ersätta de av riksförsäkringsanstalten år 1941 utfärdade anvisningarna med nya sådana, blev dessa t. o. m. uppmjukade. De år 1965 utfärdade och nu gällande skyddsanvisningarna tillgodosåg inte de från arbetarhåll resta kraven på ökad säkerhet, men mottogs uppenbarligen med tillfredsställelse på arbetsköparsidan.

Enligt min mening berättigar de i denna interpellation gjorda påpekandena till slutsatser för arbetslivet som helhet. Följande kan nämnas:

Skyddsanvisningar skall vara utformade utan att rygga för åtgärder som kan innebära ingrepp i produktionen. Anvisningar skall finnas för varje bransch och arbetsområde. Dessa skall inte vara rekommenderande utan ovillkorliga och bestämmande. De inom de aktuella arbetsområdena direkt berörda yrkesutövarna samt deras fackliga organisationer garanteras ett reellt medinflytande på skyddsanvisningarnas utformning.

Det är arbetsplatsernas folk som har de största förutsättningarna att bedöma de risker som är förenade med arbetets utförande.

Med stöd av det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr socialministern få rikta följande frågor:

Vill statsrådet medverka till att skyddsanvisningar blir utarbetade inom varje bransch och arbetsområde samt att dessa blir av bestämmande och ovillkorlig karaktär?

Är statsrådet beredd att medverka till att skyddsanvisningar för att äga giltighet måste vara utformade under direkt medverkan av inom respektive arbetsområden berörda yrkesutövare samt deras fackliga organisationer?

Denna anhållan bordlades.

§ 12 Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades att följande enkla frågor denna dag framställdes, nämligen av

Nr 69 Herr *Lorentzon* (vpk) till herr kommunikationsministern om vägbyggen i sysselsättningssvaga områden i Västerbotten, Jämtland samt västra Ångermanland:

Vill statsrådet uttala sig om förutsättningarna att skyndsamt igångsätta planerade och behövliga vägbyggen i de av arbetslöshet drabbade områdena i Västerbotten, Jämtland samt västra Ångermanland?

Nr 70 Fröken *Sandell* (s) till herr justitieministern angående telefonavlyssning på arbetsplatser:

Anser statsrådet att telefonavlyssning – s. k. servicemätning – från arbetsgivarens sida gentemot de anställda är förenlig med kravet på rättstrygghet för den anställde?

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 14.11.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert